

45 Cum prope stans immota, DEUM Natumque
videres
Inter tormenta, atque inter ludibria, clavis
Infami affixum palo, suspiria dantem
Postrema, et tandem claudentem lumina morte?
Ultrâ etiam mortem transfossum cuspide pectus?
50 Stabat, perque genas mutae lachrymae atque
silentes
Ibant. Nec planctu, nec foemineo ululatu
Obstrepit. Infandum, dirum, immensumque do-
lorem
Pectore conclussum, laniantem viscera totum
Sustinuit: Materque eademque tenerima Virgo
55 Stabat: cum totus rueret, pessum iret et orbis.
Mira ingens et digna Dei constantia Matre!
O bené quod video geminos et sanguine claros
Et pietate viros accinctos tollere corpus
De cruel Jam scalas ambo subiere, crucemque.
60 Evellunt spinas primúm saevamque coronam:
Stillat adhuc multus renovato è vulnere sanguis.
Percrepat et gemitu, et repetitis ictibus instat
Malleus, et crebra forceps vi annixa, laborat
Eruere, intortos retrorsum à cuspide, clavos.
65 Hos jam tandem exemere, amplexuque cadaver
Divinum stringunt moestissima et oscula figunt.
Fortunati ambo nimiúm! Qui sustinet orbem
Sustentant! Ipsorum humeris, colloque recumbit!
Heù! Major, Virgo, major te poena ma-
nebat?

70 Illa quidem Gnatii lacerum, et miserable corpus
Virgineo exceptit gremio, complexaque, et haerens
Materno, vultum, vultu atque os ore premebat.

Pallida, et attonita, ubertim, et sine murmure
lapsis
Vulnra tergebat lachrymis, lachrymisque la-
vabat.
75 Hicce, Virgo Parens, tuus est Pulcherrimus
ille?
Aspice, et explora hos oculos, hacc ora, ma-
pusque.
Filius hienè tuus Sobolesque Æterna Parentis
Divini, et cum Patre Deo Omnipotens DEUS
ipse?
Heù! Quám dissimilis, quantúm mutatus ab illo
80 Cujus in aspectu, noctesque diesq[ue] trahebas?
Cujus ad imperium Manes, et paruit ipsa
Improba Mors, surda actutum patuere sepulerha:
Redditaque amissae viguere cadavera vitae?
Hircanae Tygres haec, Getulive Leones
85 Aspiciant: Tygres flebunt, flebuntque Leones,
Quámvis de rigido staret mihi marmore pectus;
Nunc ó! nunc etiam rumpuntur saxa, gemuntque.
Flere libet: justo libet indulgere dolori.
Mortuus est Immortalis. Quis credere tantum?
90 Tanto infelices homines complexus amore est!
Mortuus est, nostra infanda ut commissa piaret:
Mortuus, ut nostra ablueret peccata cruento.
Né nos, qui meriti, nos qui peccavimus ipsi
Morte immortali aeterno lueremus et igne.
95 En cur Divinam vitam cum sanguine fudit:
Curque tulit tormenta, crucem, ludibria, mortem.
Hoc ille, hoc unum crimen commisit, *Amavit!*
O Amor! O mi dulcis Amor, Dulcissime JESU,
Quid nos, quid viles homines tam perditæ amasti,

- 100 Prodigus ut vellos Divinam effundere vitam,
Et tam ignominiosá, et acerbá occumbere morte?
Peccarant; luerent homines peccata; perirent
Addicti hunquam morituris ignibus: omnes
Nos meriti nimium sumus has exsolve poenas.
105 Núm Tu propterea, nūm Tu minus inde beatus?
Dicam iterum, audeboque iterum: nos perdité
amasti.
Plus etiam audebo: *mente excessisse* videris,
Cúm nos, cùm viles homines tám perdité amasti.
Hic erat *excessus* Solymis complendus, *amoris*
110 *Quem Moses quemque Elias, in vertice. Tecum*
Montis dicebant mirabanturque vicissim.
Excessit DEUS: *excessum complevit* amavit
Ad mortem, atque ultrá. Spirant haec vulnera
amorem.
Mortaus est, et adhuc hoc spirat pectus amorem:
115 Sed jam verborum satis est. Nil carmina pro-
sunt.
Vos lachrymae, et gemitus vos ó! Succedite
fletus.

SOPOR EXCUSUS.

EGO DORMIVI ET SOPORATUS SUM, ET EXSURREXI.

Ps. 3. V. 6

CARMEN VII.

Ite procúl gemitus, procúl hinc absistite luctus:

- Nam sopor ille fuit; non mors: dormivit JESUS.
Magdala, quid la chrymas fristrá tu perdis et
usque
Singultans, vix non moreris consumpta dolore?
5 Quidve unguenta paras, interque cadavera, de-
mens
Quaeris viventem? Nulla híc jam funera, nullum
Stringere quod possis, flendo, inter brachia cor-
pus,
Atque alöe, et mixta lachrymis perfundere myrrá
Lilia cui possis, et circumfundere myrtum,
10 Et moerentem hyacinthum, immortalesque ama-
ranthos.
Híc ades ó! Vacuum sine corpore cerne sepul-
chrum:
Crede oculis tu tu ipsa tuis. Quem perdita tan-
tum
Luges, quem tantum suspiras, Magdala, vivit:
Non mors; sed sopor ille fuit: dormivit JESUS.
15 Sed quid dissimulem? Quis fallere possit aman-
tem?
Mors fuit illa quidém, fuit illa miserrima caedes;
Sed tamen ille tuus non est hic, Magdala,
JESUS.
Rupit, si nescis, perrupit vincula mortis,
Ceu posset facilem, placidumque abrumpere
somnum.
20 Victor io! Mortis victori dicite carmen:
Surrexit, qualis vel matutinus Eöus
Lucifer, aut surgit ridens Aurora tenebras.
Nil vigilum excubiae, Miles nihil obstitit illi,
Nec lapidem immanem superimposuisse sepulchro

25 Quem nulli vectes, posset vis nulla movere.
Et poterat solo nutu ille revolvere saxum,
Noluit. Intacto juvat illum exire sepulchro,
Integra ut exivit quondam de Virginis Alvo.
Olim erat affinis morti sopor; illa sopori
30 Fastu se extollens, affinem se esse negabat.
Quippe recensebat longos sine fine triumphos:
Tot populos, urbesque et regna sepulta ruinis:
Tot Reges, quondam populorum terror, et orbis,
Qui nulli excutere, aut potuerunt fallere mortem:
35 Nunc cinis exiguus sunt, exiguaeque favillae:
HIC JACET, hoc illis superest de Regibus u-
num.
Non ita Rex Regum. Morti concessit, obivit
Ille; sed illius nempe haec sunt scripta se-
pulchro.
SURREXIT JAM. NON EST HIC. SUR-
REXIT JESUS.
40 Solus hic excussit mortem, mortemque fefellit.
Nunc primum affinis, placidoque simillima
somno
Mors fuit. Illa alios jam dignata triumphos;
Se se Immortalem tandem viciisse canebat.
Vulnera vulneribus, tanto diffusa triumpho,
45 Congessit, post mortem etiam, obstruxitque se-
pulchrum.
Jamque videbatur sibimet secura triumphi:
Et currus, et equos, atque aspernata quadrigas;
Alta, triumphales nigras superinduit alas,
Tentabatque superba ipsum concendere coelum,
50 Atque ipsi, ut terris, coelo dominarier alto.
Vana, caduca fuere haec (nou plus) somnia Mortis.

Omnia quae misera crepitabat gaudia fastus,
Omnia mendacis placida haec ludibria somni
Versa retrō. Coelos dum mors meditatur et astra;
55 Decruce descendit **DEUS** ille ad regna profunda,
Ad manes, Erebumque Potestatesque tremendas:
Omnes sternuntur passim, pronaeque silescent.
Inde Triumphator rediens redivivus in auras
Æthereas, multas Animas, et corpora multa
60 Sanctorum, in cineres, jam saecula longa, redacta,
Stare iterum secum jussit, secumque venire,
Divinosque sibi, et pulchros glomerare triumphos.
Nec mora: Qui nupér cineres; jám plena vigoris
Plenaque jám vitae, circumdata et undique luce
65 Corpora erant. Ingens, vivum de morte tro-
phoeum!
Mortem ipsam Victor pavitantem, et multa ge-
mentem
Ire catenatam ad currum et post terga revinctam
Jusserat, inque rotas foedos illidere dentes.
Victor io! Plausus iterate, et fundite plausus.
70 Vicisti, et victam mortem tibi tendere palmas
Angeli ab aethereis multum plaudentibus oris,
Nos quoque cum plausu mortales vidimus omnes,
Et videre ipsae, infernae et gemuere tenebrae.
Victor io! Dulces geminate et rumpite cantus.
75 Solus Amor vicit JESUM. Redivivus ab umbris,
Quae sibi fecit Amor dulcissima vulnera gestat:
In corde, in manibus charissima vulnera servat.
Victor Amor! Mortis Victor nam victus Amore
est!
O ubi nunc tandem vana illa insomnia mortis?
80 Versa retrō, excusso, sunt illa insomnia, somno.

DEUS ABSCONDITUS.

VERE TU ES DEUS ABSCONDITUS,

Isa. 45. V. 15.

CARMEN VIII.

80 Cum dilexisset sibi, quos de legit Amicos (a)
Mirum incredibilē et quantum dilexit eosdem
In finem vergens, jam jam moriturus JESUS.
E coena surgens; erat etsi perfidus unus
5 Inter bis senos; jubet illos usque sedere
Ordine quemque suo: celer ipse, et plenus amore
Mittit aquam in pelvīm, circum sibi candida
cingit
Lintea, deque genu, toto ore, et pectore pronus,
Sollicitis modō aquas manibus, modo lintea trac-
tans
10 Illorum ille lavare pedes, et tergere coepit
At contrā attonitusque horrensque resistere Pe-
trus.
Nil agis, 6 Tu Sancte senex, frustraque repugnas.
Abluet ille pedes, dabit haec tibi, et ultima a-
moris
Pignora chara sui: frustraque moraris amantem:
15 Et Divina etiam Majestas cedit amori.

(a) Jo. 13. V. 1. et seq.

Et tamen hoc quantum est nihil est; ansjora su-
persunt,

Majus amoris opus parat, et molitur JESUS.

Vos ò, vos omnes accerso et provoco Amantes,
Quotquot in orbe aliquando nuncvē, olimvē
fuistis:

20 Huc vos, hic magnum certamen initur amoris:
Dicite siquid amor facere unquam grande cōegit
Vos, vestros, ipsimet vos extollite amores.
Congerite huc etiam, quosquos vel fabula men-
dax

Obstrepit, Historia, aut siquos miratur Amantes.
25 Fingite praeterea, nam concedam hoc quoque
vobis,

Adjicite et nova siqua placent mendacia: cuncta
Audiam, et annitar, quaecumque haec vera pu-
tare.

Quaecumque ista tamen, nimium mihi frigida,
sorident

Omnia, Divino si componantur amori.

30 Frigent Euryalus, Nisus, Pyladesque, et Orestes,
Tyndaridaeque, et Atridae ambo, Patroclusque
et Achilles.

Frigent Mausoli cineres, quos miscuit omnes
Vinoque et mistos lachrymis charissima conjux
Exhausit. Quām majus opus molitur JESUS!

35 Ille viam invenit, quā nostri in pectoris imā
Intraret, non jam in cineres conversus inertes;
Omnipotens ut erat potuit plus, plus et amavit,
Ille intentatam antē viam tentavit, et ipse
Quaesivitque sibi, invenitque in pectore sedem.

40 Ingeniosus, inaudito miraculo amoris

In Panem, in Vinum, extollens vocem Omnipotentem,
Verbo transformat se se: cibus esse videtur, (a)
Et semet manibus gestat, se dividit ipse:
Infert se se in Discipulorum pectora totus.
45 En ut amore actus, Majestatem exuit omnem,
Majestatem immensam, infinitam, atque tremendam!
Quique Homo, quique DEUS, totus sub imagine panis,
Qualis erat coram, et rursus sub imagine vini
Totus erat. Latebras interdum quaerere Amantes,
50 Et furtim auscultare solent, placet usque latere,
Clamque esse; hunc morem sibi nunc adcepit
JESUS.
Nec putat indignum, nec deditur amare
Has tam humiles latebras, facilem de vite li-
quorem,
Et facilem, exiguum, et cererem. Ultrad se abdi-
dit ille
55 In mica in gutta. *DEUS en Absconditus* hic est.
Parce precor JESU, sine me o! Mitissime
JESU.
Succensere tuo, si fas, audenter amori.
En quid agis? Necdum tu homines bene nosse
videris
Impium et ingratum semper genus. Hunc met
amorem
50 Christe tuum, tanquam vana esset fabula, multi
Heu multi excipient risu, infandoque cachinno.

(a) Mat. 26. V. 26.

Perfidiosi, insani, hoc te fecisse negabunt,
Et potuisse etiam. Scelus exitiale nefandum!
Credere praeserferant alij se, ibuntque frequentes
65 Templ, tuas passim proni sterneant ad aras:
Te coram stabunt; stabunt sed corpore coram;
Mente tamen procul usque aberunt, et nihil mi-
nus illi,
Quam te o Dulcis Amor, secum tum mente re-
volvent.
Nonne vides? Alios vel tum meditantur amores,
70 Cum tua templo adeunt, et cum tua sacra fre-
quentant.
Unum nemp tuum illi obliscentur amorem
Contemnunt te unum. Tanquam vilissima que-
que
Tractarent, audent scelerati haec met tua sacra
Polluere, et sanctae polluti accedere mensae.
75 Ecce modus immane, hoc audet jam perfidus ille!
Hosne tu amare potes? Tibimet jam consule
JESU.
Quisquis amat saltem (minimun hoc est) sperat
amarci;
Tu quid agis? Quorsumve tuos sic perdis amores?
Sed nihil ista movent JESUM: nam plus amat
ille
80 Quam sumus ingrati, crudeles, perfidi, acerbi
Nos homines: neque amasse unquam nos, poenitet ipsum.
Scilicet ut Mater furiatum, menteque captum
Atque reluctantem gremio fovet anxia gnatum,
Deliciasque suas vocat, et mille oscula miscet
85 Perdita, blanditiasque novas meditatur, et urget.

- Ille oculos circum asper volvens, torva tuetur,
Et spuma, et spumas Matri malè torquet in ora;
Sed neandum Pueri Matrem, neque taedet amoris
Sic nos multò etiam plus nos dilexit JESUS.
- 90 Transformasse semel se se neendum est satis illi.
Quotidie id fieri juvat, et delectat Amantem
In latebras saepe, inque humiles abisse figuras.
Ut possemus idem, penè et nos Omnipotentes
Essemus dedit. Immensi, admirabile amoris
- 95 Portentum! Hoc ipsum quod feci, et vos facite,
inquit,
Quandocumque animus feret, et mihi amica vo-
luntas,
Et memores estote mei, Quis talia fando
Explicit, aut verbis immensum hunc aequet a-
morem?
Ecce et ego, quot sunt hominum indignissimus
unus,
- 100 Vix ego, vix inquam tono dum Sanctissima verba
Illicet et panis perit, et fit Corpus JESU,
Prontinus et vinum nullum est; sed Sanguis
JESU;
Solaque jam superest terra vini et panis imago.
Quantus amor! Quantus! Proh sanctum nomen
Amoris
- 105 Usque profanatum! Nunc demum quis sit amare
Agnosco. Solus nempe! Sincerus Amator
Tu DEUS. Et vere DEUS alte Absconditus
es Tu.

UNUS EST DEUS.

AD ROM. 3. V. 30.

PATER, VERBUM, ET SPIRITUS SANCTUS. ET HI TRES

UNUM SUNT.

1^a Jō. 5. V. 7.

CARMEN IX.

- Artificem magnum esse aliquem, qui Sidera,
coelum,
Qui Mare, qui Terras; qui totum hunc fixerit
orbem,
Usque patet. Vel dormitanti occurrit ubique,
Et se prodit ubique DEUS. Sunt omnia plena.
- 5 Numine, plena DEO. Nulla unquam hoc ausa
negare
Gens, vel inaccesso septem subjecta Trioni
(Quamquam aversus equos terris Sol jungit
ab illis)
Vel quae gens (nuper male credita barbara) Sole
Sub medio, totis et luce, et Sole fruuntur.
- 10 Non homo; sed stipes, sed dura et inhospita
rupes,
Qui nullum sentit, nullum qui Numen adorat.
Peccarunt homines contrá, nec mitiùs: Unum
Divisere DEUM in plures deliria quaque,

Monstraque nil veriti, pro Religione pacisci.
15 Non tot, cùm fluctus tollit Mare, conspuit algas,
Nec tot in immenso exiguae sunt littore arenae,
Nec totidem viles herbae nascuntur in agris,
Quót sibi stulti homines fecerunt Numinis, quot-
que
Invexere DEOS. Spissam, insanamque catervam,
20 Ridiculamque, et cui nulli satis esse cachinni.
Nempe Dij illi omnes fures, et adultera turba,
Zelotypi rixas inter se, et jurgia miscent:
Ut miscere solent, multa vi, cornua tauri,
Quis nemori imperitet, quem bucula pulchra
sequatur.
25 Fulmina, sudore horrendo, duroque labore
Claudus utroque pede infelix Ferrarius unus
Cudit Vulcanus, quód si ipsum incudis, et ignis
Taendet, si pigeat fumi, nigraeque coquinae,
Tum quid agant illi? Fae indignentur. Inermes
30 Nulla Dij possint jam mittere fulmina, nullos
Jupiter in terras jaculari e nubibus ignes.
Quám lenis, mitisque est jam bona turba Deo-
rum!
Ridicula insanæ, et miserae deliria mentis,
Et quorum pueros trimos, bimosque puderet!
35 Nonné Dij plures si sint, certare necesse est,
Utrō possit uter plus? Qui non omnia possit,
Non erit ille DEUS; sed inanis fabula vulgi.
Este pares omnes. Pejus tum, viribus aequis,
Concurrent, luctabuntur, poteruntque viscissim
40 Alternas rapere, et raptas avertere praedas.
En Numen, duo si fuerint vel Numinis, nullum
est.

Nempé unum est Numen, DEUS unus, originis
expers
Ab se se, Aëternus, qui nunquam incepit esse
A quo principium, quotquot sunt, omnia ducunt:
45 Unus et Omnipotens Supremus et arbiter orbis,
Omnia qui fieri, verbo uno, voceque jussit,
Factaque sunt: idem et qui fecit, cuncta coer-
cet,
Imperioque regit, nullis consortibus, unus.
Nec semel est unus; sed ter: neque enim exi-
git aevum
50 Prole carens DEUS. Essetne infoecundus, et or-
bus?
Non ita: Prole pari gaudet, Divinus et ipse
Filius est, Divinum et Amorem spirat uterque.
Arcanum 6! Mysterium inenarrabile linguis!
Cum non sint plures, sit cum DEUS unus et
idem;
55 Est Pater, est Verbum, Sanctus quoque Spiritus
ipse est:
Trinus et est DEUS, et numero DEUS impare
gaudet.
Tres sunt, et rursus sunt idemmet DEUS hi
Tres.
Filius est Patri aequalis, Patrique coaequs,
Deque DEO verus DEUS, et de Lumine Lumen,
60 Est et uterque aequus Omnipotens, Aëternus u-
terque.
Omnipotens, Aëternus, item est qui Spiritus al-
mus
A Patre, et Verbo procedit, tanquam ab eodem
Principio, sine principio, nec Filius, ipse,

- Nec genitus; DEUS est tamen, et Spirabile
Numen.
- 65 Nec tres Dij, tresve Aeterni, tresve Omnipotentes
Sunt, aut tres Domini. Quin contrâ, est ut
DEUS unus
- Unus item Aeternus, Dominusque est, Omnipo-
tensque.
- Una est Majestas, eademque potentia, et unus
Quotquâ sunt rerum, Magni et moderator O-
lympi.
- 70 Sed quid ego hacc balbutire impurissimus cre?
Ipsi en coelestes Genij proni, atque stupore
Attoniti ingeminant ter Sanctum; plura nec au-
dcent.
- Impuro, turpi digitum ori impono, silesco.

JUSTITIA.

REDDET UNICUIQUE SECUNDUM OPERA EJUS.

Ad Rom. 2. V. 6.

CARMEN X.

- Credite Mortales: DEUS est Justissimus unus:
Unus falli unquam, flecti unquam nescius ille est.
Nempé DEUS: Lux est: lucis ritu omnia lus-
trat,
Et fugat, et laté circum omnes discutit umbras.
- 5 Quim tenebrosa etiam humani penetralia cordis

- Rimatur. Quidquid clam pectore; menteque vol-
vis,
- Ipse videt. Nullas fas hic innectere fraudes,
Nec jam mercari, aut emptos obtrudere testes,
Insanuine forum, falsa aut tabularia possis.
- 10 Non ille aut damnare pios, aut solvere sontes
Ignorans quit agat temerâ delusus inquis
Testibus. Humanus nempé hic, et pessimus error.
Deinde odium nullum, nulla illum gratia flec-
tit.
- Non patitur quemquam peccare impuné. Perinde
- 15 Ipsi est quidquid eris, seu Rex, sive infima plé-
bes.
- Quidquid sint homines, coram illo nil sumus
omnes.
- Non quid quis fuerit, sed quid quisque egerit
unus,
- Expendit, libransque aequato examine lances,
- Proemia, pro meritis, aut poenas cuique rependit.
- 20 Fert equidem dextrâ palmas, ensemque sinistrâ;
Ipsius ad nutum volat atra, et jussa facessit
Mors. Idecirco homines aequo pede proterit om-
nes,
- Et nihil Herôas, Reges nihil illa veretur.
- Quid DEUS? Haud equidem passim excandescit
in horas,
- More hominum; sed enim quamquam est lentis-
simus irâ,
- 25 Irâ terribilis DEUS est, irâque tremendum.
- Cunctatur, silet, exspectat multumque diuque;
- Prorrumpit demum, et quas dudum continet iras
Effundit. Veluti indignatur, et aggere rupto,

Quo stagnabat iners olim, et sine murmure tandem
30 Ingens praecepit spumoso vortice flumen,
Secum iras, stragemque ferens, sonitumque me-
tumque,
Et certam sylvis, gregibusque virisque ruinam.
Vix illac Pastor stans forte in vertice rupis
Evasit, stragemque oculis exterritus hausit.
35 Nec meminit jacturam ovium, pecorumque suorum:
Nam sibi adhuc horrens totus, montique veretur,
Sed nihil ista, nihil. Majores aggerat iras
Omnipotens. Immortales accendier ignes
Jussit, et angusto, et tenebroso carcere condit,
40 Qua coit in centrum Tellus. Furit intus anhelus
Ignis, et obstructae horrescant lugubris um-
brae
Né tu Tartareum Phlegetonta, amnemque se-
verum,
Neve puta hic Stigiam pigram tritemque palu-
dem.
Ludicra sunt isthaec. Urunt illi acerius ignes.
45 Majores multo quam quas finxere Poëtae
Solvuntur poenae. Quaenam sint vera docebo.
Tum cum de nihilo DEUS orbem, et cuncta vo-
cabat.
Angeli in omnipotentem conspirare superbi
Ausi, praecipites acti, subiere profunda,
50 Et primi tum suppicia illa hausere tremenda
Hi sunt Tortores hominum: torquentur et ipsi.
Immanes heu tortores. Queis mille nocendi
Artes, insidiae mille et saevissima semper

Et mixta invidiae rabies: quod mitior usque est,
55 Erga homines DEUS, et nec promptas exerit
iras
Nec statim ut peccant cogit jam pendere poenas.
Quin ut poenteant rogat, invitatque benignus;
Nec nisi post seram vult plectre crimina mor-
tem.
Ergo indignantes ille in miracula rerum
60 Transformant se se. Tygres modò sunt, modò
que ursi,
Impastique lupi, atque unguis rictusque minaces
Exsaturant odijs, ululantque et morsibus haerent.
Fit jam qui nupor Tybris de Tygride vultur,
Sanguinem edax inhiat miserorum, et viscera
tundit.
70 Ast alij induiti furias et terga draconum,
Vipereos stringunt ad pectora collaque nodos.
Sed quis fando, illas queat unquam dicere poe-
nas?
Aut infanda ullis tormenta includere verbis?
Eminet in poenis hoc unum, et acerbius hoc est,
75 Quod nunquam miseri sperant finire dolores.
Heu! Suspirabunt mortem, mortemque vocabunt
Incassum! Abserti nunquam absumentur ab igne!
Semper erunt, vincti vincis, tractisque catenis,
Inter commixtas ultiros ignibus umbras,
80 Inter et ultrices vivaci sulphure flammas.
Haec DEUS in sontes nolens, et penè coactus.
Sed quām ultrō ille pijs ingentia praemia,
palmas
Dividit, et facit immensum, aeternumque beatos?
Obstructas coelorum olim, nullique patentes

- 85 Ipse suo aspergas confregit sanguine portas.
110 Jamque manent secura pios felicia regna
Quó prior ascendit conspersus sanguine Victor,
Inter plaudentum choreas, citharasque canentum,
Tympanaque, et strepitus inter fremitusque tur-
barum,
90 Quosque alios faustos laté plaususque jocosque,
Undique concrepuit totus laetissimus orbis.
Dixitias Regum spernunt. Opulentius illi
Regnant. Sublimes Solem ipsum et Sidera cal-
cant:
Nulli ibi sunt gemitus, aut luctus. Quidquid
acerbi est
95 Inter mortales, illis longé exulat oris.
Nam lachrymas DEUS ipse manu detergi amica
Sanctorum ex oculis. Procul hinc Letumque La-
borem
Angorque et Maeror tetrica nubilla et omnes
Quae tacitae rodunt mortalia pectora curae.
100 Risus ubique, et ubique lepos, et plena voluptas,
Tutaque jam tentant sanctissima gaudia pectus.
Regnat ibi Pax alma, et adhuc placidissima
vultu,
Quamvis cana Fides, quae vix vestigia quondam
Impressere sui titubata, fugacia, Terris.
105 Regnat ubique et Amer. Solis nam sedibus illis
Est sincerus Amor. Beat ille hilaratque Beatos.
Non sic se se aliquis, quin tantum diligit omnes
Felices Socios, fortunatasque sodales.
Alter in amplexu alterius suavissimus haeret,
110 Exsultant, plauduntque sibi, gaudentque vi-
cissim,

- Alter et alterius gestit, saltatque triumphis.
Deliciarum sed tantarum fons et origo
Ipse illis DEUS est, felices cominū illum
Aspiciunt: nam cesserunt aenigmata, et umbræ;
115 Quae procūl accessu Divini Luminis arcent,
Mortalesque habent visus, oculosque profanos;
Illi autem totum aspiciunt, totoque fruuntur:
Nec capit humanum tam grandia gaudia pectus.
Vos 6! Felices estis, nimiumque beati!
120 Felicesque eritis donec DEUS altus Olymbo
Regnabit, sceptrumque manu imperiumque tenebit!
Omnipotentem 6! Magnificum! Qui praemia
tanta
Invitus poenas, sed praemia dividit ultrō.

PROVIDENTIA.

VESTRI AUTEM CAPILLI CAPITIS OMNES NUMERATI

SUNT.

Math. 10 V. 30.

CARMEN XI.

- Et Pater, et Dominus DEUS est, Sublimis
Olymbo
Et circumspiciens terras inde arduus omnes,
Se circum effundit, ceū Sol et humillima quæque
Respicit, et nutrit, recreatque, foveatque calore:
5 Excubias agit insomnes noctesque diesque
Providus, et toto DEUS unus sufficit orbi

Omnia sunt illi curae, et nil negligit unquam,
Nec cadit in laqueum, illius sine numine, passer
Nil tamen haec angit, nihil illum haec cura fa-
tigat.

10 Praecipue nobis mirum est ut providet ille,
Ucumque exiguae res sint, utcumque minutae,
Si modé nos homines tangunt, aut tangere pos-
sunt,
Sollicitant illum: sumus et sua maxima cura:
Dissimulat certe, et tacitus plerumque silescit

15 Quidquid agant homines: nec confestim irruit
ulter.
Nec manicas manibus, pedibus nec viscera nectit,
Nec Libertati sceleratos impedit usus.
Interea ille tamen placido regit omnia nutu
Quidquid contrá homines tendant, frustaque re-
pugnant.

20 Net fila ipse manu, stamen sub tegmine texit:
Et quamvis rumpi interdum, invertique videntur:
Nunquam fila tamen caepio de tramite aberrant.
En puerum Hebraeum tetro de carcere raptum
Evebit ad solium. Tota illum Ægyptus adorat

25 Sublimem eurru, et diademate tempora cinctum,
En quorsum fraternalia odia, et quorsum impia
vincula!
Ipsi illum fratres prono jam poplite adorant,
Olim quem Puerum insontem et nil tale meren-
tem.

Post intentatam crudeli funere mortem,

30 Nil veriti tanquam vilem venundare servum,
Et paria Annales millena exempla ministrant.
I nunc et dubita, DEUS an mortalia euret?

An nullo Rectore fluant caeco omnia casu?
Aude, inferque DEO lucem, sancitoque leges,
35 Quies melius deinceps regat, et sapientius orbem.
Ille quidem sinit interdum se extollere sontes.
Divitijsque onerat multis, et prosperat auro;
Interea sinit in vincis, luctuque jacere,
Paupertate premi, rerumque esse omnium egenos,

40 Vexarique pios. Hoc tu miraris, et andes
Cür hoc tam lento patiatur? poscere causas.
Tu ne quid expediatur monstrare, DEUMque do-
cere?
Quae sint, quae fuerint, quaenam et ventura
sequentur
Quaeque forent etiam, paullum si verteret ordo
45 Qui nunc est rerum videt, et DEUS aspicit unus.
Tu quis homo es? Num tu ista vides, et cernis
acutus?
Dic mihi, si nosti, quanam ex parte aëra rupit,
Quod tete afflavit vibratum fuimen ab alto?
Quamve viam tenuit volitans nervo acta sagitta?
50 Quosve Maris fluctus veniens fudit uncata carina?
Ergo agé sume tibi Mundi Rectoris habenas,
Et certas praescribe vias, et dicio leges,
Quies Sol, Luna, suos peragant et sidera cursus.
Heū miseros, caecosque homines! Nil cernere

totum

55 Nec sua, nec semet regere et benē nosce, e possunt!
Jam pridem miseros, caecosque ab origine prima
Nos miseri et caeci primi genuere parentes,
Nigra albis passim confundimus albaque nigris.
Nescis heū nescis quae poenae sontibus instant

60 A tergo, nec quanta Pios spectantque manentque

Praemia. Quem cereis sublimem incedere curru
Isacidem Puerum sceptrum et diadema gerentem;
Num miraris adhuc quondam traxisse catenas?
Quin nihil ista inquis, si gloria tanta manebat.
65 Quid si conspiceres et dona et regna beata,
Quae parat ille pjs? Quid si tormenta nefanda,
Et poenas quibus exercet, torquetque nocentes?
Desine, qui fecit regas ipse, et temperet orbem,
Ille quid expediatur melius te, atque omnia novit.
70 Praeterea urit amor nostri, curaeque pater-
nac
Exercent illum, mentemque oculosque benignos
In nos intentos habet, et nec dimovet unquam.
Num teneri Infantis capiente oblia Matrem? (a)
Fac capiant: Pueri fuerit fac immemor illa;
75 At non ulla tui mihi par oblio repet,
Cura tui nostro nunquam de pectore abibit:
Alté infixa manens nunquam haec mihi cura re-
cedet.
Sic DEUS ipse suum nobis testatur amorem.
Quis tentum sperare unquam, aut quis credere
tantum?
80 Sed quaenam ulla suum Puerum sic Mater a-
mavit
Sollicita ut viles velit aut numerare capillos,
Aut curare etiam Pueri an quis decidat ullus?
Ergone tanta DEUM nostri haec quoque cura su-
bire?
Tanta quidem. Tanto plus nos quam Mater ama-
vit.

(a) Isa'ae 49. V. 13.

ten de
Letare quic
soe sil
Amplexuque fovet blando, et circumtegit a-
lis, (a)
Sic DEUS (exemplum DEUS hoc nos ipse doce-
bat)
Errantes licet usque vocat gemituque requirit
Anxius ut veniant: obsurdescentibus ipsis,
90 Invitisque ipsis blandissima tegmina pandit
Alarum: i gratosque e iam recreatque fovet-
que,
Atque sua circum materna protegit umbra.
Mirarisne DEUM se se his componere rebus
His uti exemplis? Nil dedignantur Amantes.
95 Quisquis vos, inquit, conatus laedere, tangit,
Pupillam ille mihi pungit fudit impins ipsam. (b)
Haec tenus ingratos homines DEUS almus ama-
vit?
Haec tenus et solers, et nos, et nostra tuetur!

(a) Mat. 23. V. 37.
(b) Zachar. 2. V. 8.